

Het Mulier Instituut onderzoekt

Sportverenigingen krachtige organisaties

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Twee derde van de sportverenigingen in Nederland heeft voldoende organisatiekracht. Dit blijkt uit een peiling bij het MI Verenigingspanel in het voorjaar van 2016. Organisationekracht van een club staat voor de mate waarin de vereniging in staat is het sportaanbod te organiseren voor de (potentiële) leden.

Sportverenigingen scoren qua organisatiekracht goed op de criteria leden en accommodatie, en minder goed op financiën

Grote verenigingen (>250 leden) zijn vaker krachtiger dan kleine verenigingen (≤ 100 leden) (77% versus 63%, figuur 2). Dat hangt waarschijnlijk samen met de beschikbaarheid over een eigen sportvoorziening. Grote verenigingen beschikken vaker over een eigen sportaccommodatie dan kleine verenigingen. Verenigingen met een eigen sportaccommodatie zijn vaker krachtiger in hun organisatie dan de verenigingen die niet over een eigen sportvoorziening beschikken (78% versus 61%). Verenigingen met een eigen sportaccommodatie zijn vaak zelf verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de accommodatie en kunnen te allen tijde beschikken over de accommodatie om activiteiten te organiseren. Dit vergt de nodige organisatiekracht.

Buitensportverenigingen zijn vaker krachtiger in de organisatie van het sportaanbod dan binnensportverenigingen (cijfers niet in figuur). Buitensportverenigingen zijn vaak grote verenigingen met een accommodatie.

Vijf criteria

De organisatiekracht van een vereniging wordt bepaald door de scores van de vereniging op een vijftal criteria: leden, kader, accommodatie, financiën en beleid. De beste scores worden behaald op de criteria leden en accommodatie. De meeste verenigingen hebben op het criterium financiën een lage score (onvoldoende, figuur 1).

Scores

Grote verenigingen scoren ten opzichte van kleine verenigingen beter op de organisatiekrachtcriteria leden en beleid. Kleine verenigingen geven vaker dan grote verenigingen aan dat ze kampen met een dalend of gelijkblijvend ledental en dat de ontwikkeling van het ledental op termijn een bedreiging vormt voor de vereniging. Ook verenigingen met een eigen accommodatie scoren beter op de criteria leden en beleid ten opzichte van de verenigingen zonder eigen sportvoorziening. Zij scoren daarnaast beter op het criterium accommodatie. Dit kan worden toegeschreven aan het feit dat verenigingen met een eigen accommodatie op elk gewenst moment over de sportvoorziening kunnen beschikken. Dit maakt dat zij flexibel in kunnen spelen op wensen en behoeften van hun leden en potentiële leden. Dat vraagt daarbij de nodige andere eisen op het gebied van organisatie, zoals beschikbaarheid van kader. Verenigingen zonder eigen accommodatie moeten voor extra activiteiten vaak accommodatie huren, waarvoor ze afhankelijk zijn van derden en (extra) financiële uitgaven hebben. Verenigingen zonder eigen sportvoorziening scoren lager op het criterium financiën. Zij spreken vaker van een redelijke financiële positie en beschikken over minder ruimte binnen de begroting om onverwachte uitgaven op te vangen dan verenigingen met een eigen accommodatie.

Wat het criterium kader betreft zijn er nauwelijks verschillen waar het gaat om de grootte van verenigingen, het beschikken over een eigen accommodatie en of het een binnen- of buitensportvereniging betreft. Voor alle verenigingen is kader onmisbaar en vraagt het de nodige energie om voldoende, kwalitatief kader te werven en te behouden.

Krachtig

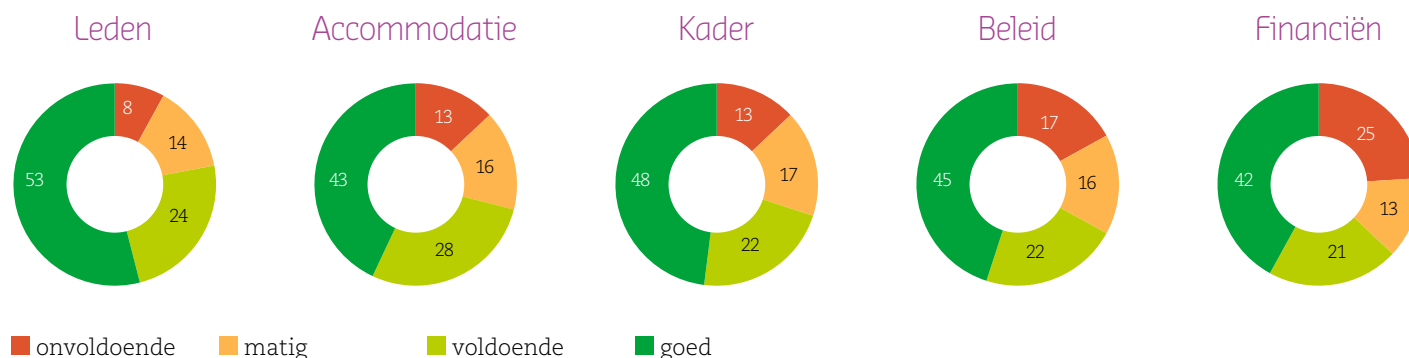
Over het algemeen zijn sportverenigingen krachtige organisaties. Vijf procent

van de Nederlandse sportverenigingen scoort laag op de index voor organisatiekracht. Verenigingen geven vaak aan dat ze de meeste zorgen hebben over het aantal leden binnen de vereniging, hoewel dit het organisatiekrachtcriterium is waar verenigingen het hoogst op scoren. Dit suggereert dat de verenigingen veel inspanningen moeten doen om hun ledental op peil te houden, maar dat de meeste verenigingen daar wel in slagen en vertrouwen hebben in de toekomst. Verenigingen die beschikken over een eigen accommodatie sco-

ren op veel organisatiekrachtcriteria hoger dan verenigingen zonder accommodatie (behalve op kader). Het beschikken over een eigen accommodatie vraagt de nodige organisatie van verenigingen, die daartoe goed in staat blijken te zijn. Verenigingen zonder eigen accommodatie (met name binnensporten) zijn wat kwetsbaarder in het organiseren van sportaanbod voor hun (potentiële) leden, met name voor wat het criterium accommodatie betreft, waarbij ze vaak van derden afhankelijk zijn.

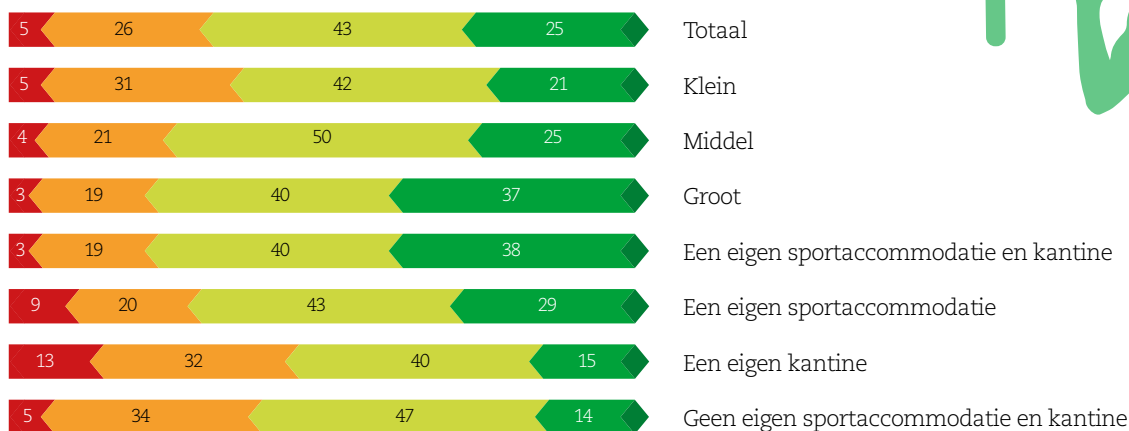
figuur 1

Organisatiekracht sportverenigingen (% verenigingen)

figuur 2

Criteria organisatiekracht (% verenigingen)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel voorjaar 2016

